

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3446/2024. (XII. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 22.Beüf.5151/2024/4. számú végzése; valamint a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (a továbbiakban: indítványozó1.), valamint az indítványozó ügyvédi iroda az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 7. § (4) bekezdése és a Fővárosi Törvényszék 22.Beüf.5151/2024/4. számú végzése, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.10.712/2021/63-I. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Megjegyzendő, hogy az indítványozók alkotmányjogi panaszuk tárgyában a 27/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (4) bekezdésének megsemmisítését kérték, azonban tartalmilag és az indítvány későbbi tartalma alapján megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz a 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (4) bekezdésére vonatkozik. Az indítványozók szerint a kifogásolt végzések és az IM rendelet 7. § (4) bekezdése sértik az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, a IV. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit és a 28. cikket.
- [2] Az indítványozók által támadott bírósági végzések alapjául szolgáló ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2023. november 14. napjára kitűzött és a vádlott szabályszerű idézés ellenére való meg nem jelenése okán elhalasztott nyilvános előkészítő ülésen a vádlott védelmében eljáró indítványozók mint kirendelt védők díját 3000 Ft jelenléti díjban és 1200 Ft felkészülési díjban határozta meg. Az indítványozó1. fellebbezést jelentett be az elsőfokú végzés ellen.
- [3] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 22.Beüf.5151/2024/4. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú végzést. Indokolásában az IM rendelet 7. § (4) bekezdése alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság indokoltan és megfelelő összegben állapította meg védőnek járó díját.
- [4] 2. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 27. §-a alapján alapvetően azt sérelmezték, hogy az eljáró bíróságok 4200 Ft kirendelt védői óradíjat állapítottak meg a részükre 7200 Ft helyett.
- [5] Az indítványozók az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látták, hogy az eljáró bíróságok nem észlelték az IM rendelet 7. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességét és nem fordultak bírói kezdeményezéssel az Alkotmánybíróság felé.
- [6] Az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozók azzal indokolták, hogy az eljáró bíróságoknak kellő időt kellett volna biztosítaniuk a fellebbezéssel kapcsolatos ügyészi észrevétel megismerésére.
- [7] Az indítványozók az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a megsértését szintén azon okból kifolyólag állították, hogy a másodfokú bíróság végzése előtt nem ismerhették meg az ügyészi észrevételt, amelyet az indítványozó1. fellebbezése vonatkozásában nyújtottak be.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek a megsértését arra hivatkozással kifogásolták az indítványozók, hogy a kirendelt védő óradíja tárgyában benyújtott fellebbezés elbírálása nem tárgyaláson vagy nyilvános ülésen történik, valamint nem kézbesítették a részére a fellebbezésére tett ügyészi észrevételt.
- [9] Az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványelem keretében előadták, hogy álláspontjuk szerint az IM rendelet 7. § (4) bekezdése sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, mert az eljáró bíróságok ezen jogszabályhely alapján állapítottak meg csökkentett összegű díjazást a kirendelt védő részére. Az indítványozók szerint a kirendelt védő megjelenésével kapcsolatos tevékenység független attól, hogy a bíróság megtartja-e az eljárási cselekményt, illetve az mennyi ideig tart. Az indítványozók szerint az IM ren-

delet 7. § (4) bekezdése azért sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, mert nem teljesíti a kirendelt védő tevékenységének elismerését.

- [10] Az indítványozók az IM rendelet 7. § (4) bekezdésének az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésébe, a IV. cikk (1) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseibe ütközését azzal indokolták, hogy az igazságügyi miniszter nem kapott felhatalmazást a törvényben megállapított óradíj 50%-kal történő csökkentésére.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésének a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az Abtv. 27. §-a a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [15] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 26. § (1) bekezdését és a 27. §-át.
- [16] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, IV. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit és a 28. cikket jelölte meg.
- [17] Az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett indítványelem vonatkozásában az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [42]; 3413/2021. (X. 15.) AB végzés, Indokolás [51]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint minden esetben egyedileg, az ügy jellegétől függően vizsgálja azt, hogy mi tekinthető az ügy érdemében hozott határozatnak, illetve eljárást befejező döntésnek, mivel az Abtv. 27. §-a nem határozza meg tételesen, hogy milyen döntések tartoznak e körbe {3078/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság utal azon gyakorlatára, amely szerint „[a]z Abtv. rendszertani értelmezéséből – a jogalkotói szándékra is tekintettel – az következik, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására” {3078/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [20] A jelen ügyben nem a büntetőeljárás terheltje, hanem a védői feladatokat ellátó ügyvéd, illetve ügyvédi iroda élt alkotmányjogi panasszal a kirendelt védői díjazást megállapító bírósági végzésekkel szemben.
- [21] Az Alkotmánybíróság az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés jelen ügyre vonatkoztatható értelmezése kapcsán gyakorlata szerint az alábbi szempontokat vizsgálja: a) az indítványozó eljárásban betöltött szerepét; b) a támadott döntés tartalmát; c) hatását arra az eljárásra nézve, amelyben az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be {3060/2019. (III. 25.) AB végzés, 3377/2023. (VII. 27.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kirendelt védő díjazását megállapító bírósági végzések az Abtv. 27. §-a alapján nem minősülnek az ügy érdemében hozott illetve az eljárást befejező bírósági döntésnek sem a terhelt, sem a kirendelt védő vonatkozásában, mivel az eljárás során hozott közbenső végzésnek minősülnek, ezért az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal nem támadhatók.
- [23] Tekintettel arra, hogy az Abtv. 27. §-a alapján nem támadhatók alkotmányjogi panasszal a kirendelt védő díjazása tárgyában hozott bírósági végzések, az Alkotmánybíróság a továbbiakban nem vizsgálta ezen indítványelem tekintetében a befogadási feltételek teljesülését.
- [24] Az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, a IV. cikk (1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései megsértését kifogásolták az IM rendelet 7. § (4) bekezdése vonatkozásában.

- [25] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelem tekintetében megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, a IV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései megsértését ugyanazon indokolás mentén arra hivatkozással kifogásolták, hogy az igazságügyi miniszter nem kapott felhatalmazást a kirendelt védő óradíjának rendelettel történő csökkentésének megállapítására.
- [26] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [27] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az e) pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint az f) pont szerint kifejezett kérelmet kell előterjeszteni a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.
- [28] Az Alkotmánybíróság előjáróban hangsúlyozza, hogy „az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Ezen túlmenően az IM rendelet vonatkozásában a jogalkotói felhatalmazás hiányára történő hivatkozás tartalmilag az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével illetve a T) cikkel áll összefüggésben, azonban ezen alaptörvényi cikkek megsértése alkotmányjogi panasszal nem támadható, mert nem tekinthetők Alaptörvényben biztosított jogoknak. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy következetes gyakorlata szerint a B) cikk (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt csak két kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – vizsgálja érdemben. {3033/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [7]}. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukat tartalmilag nem ezen esetekre alapították, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. §-a szerinti befogadhatósági feltételeknek.
- [29] Az indítványozóknak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos kifogása kapcsán az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyronvesztést szenvedett el (vagyon követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyoni perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának.” {3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40], 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [30] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének.
- [31] Az indítványozók a támadott jogszabályhely alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni.
- [32] 4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 26. § (1) bekezdésére, 52. § (1b) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2024. november 26.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1876/2024.

